

یادداشت
<div>پروژه زنگزور روی میز عثمانی</div>
محسن پاک آیین
<div><ul style="list-style-type: none"> </div>

به دنبال تحولات سوریه و سقوط بشار اسد، برخی از افراداین تحولات را مشوق ترکیه و اردوغان برای بازکردن مجدد راهگذر زنگزور در قفقاز دانسته و معتقدند فرصت تازه ای برای بهره برداری از پیامدهای منطقه‌ای برای بازگشایی زنگزور فراهم شده است. در این ارتباط نکات زیر می توانند مورد توجه قرار گیرد.
۱.میان کارشناسان منطقه، در اینکه ترکیه بارها به دلیل سیاست‌های امنیتی‌ها در عرصه سیاست خارجی و در قبال همسایگان،منافع ملی خود را دچار خسارت کرده است،اتفاق نظر وجود دارد. ورود ترکیه به تحولات اخیر سوریه و اشغال بخشی از تمامیت ارضی این کشور که همسو با طرح آمریکایی–صهیونیستی بود،در زمره خطاهای محاسباتی آنکارا محاسبه شده و احتمال داده می‌شود که ترکیه از باتلاق سوریه، پیروزمندانه خارج نشود. در حوزه قفقاز نیز بارها ترکیه برای بازگشایی راهگذر زنگزور، به تحریک جمهوری آذربایجان پرداخت و به دنبال نقض تمامیت ارضی ارمنستان بود که در نهایت باکو و ایروان بی اعتنا به تحرکات ترکیه، راه مذاکره و حل اختلافات از طریق احترام به تمامیت ارضی طرف مقابل را برگزیدند. ترکیه بازنده اصلی تحولات قفقاز بود و نت تنها ناسوانست روابط خود را ارمنستان را عادی سازد بلکه برای بازکردن راه زنگزور و تغییر مرزهای بین‌المللی هم ناکام بود. ۲. گذرگاه زنگزور جاده‌ای است که جمهوری آذربایجان را به نخجوان متصل می‌کند و این گذرگاه از داخل خاک ارمنستان عبور کرده، در تمامیت ارضی این کشور است و هرگونه تردد در آن، با اعمال حاکمیت ارمنستان ممکن خواهد بود. در یکی از بندهای توافقنامه صلح مسکو که سال ۲۰۲۰ بین ارمنستان و آذربایجان و با حضور پوتین امضا شد؛ گفته شده که طرفین باید از راه‌های مواصلاتی رفع انسداد کنند و رفع انسداد از راه‌های ارتباطی، تنها منحصr به مسیر زنگزور نیست. رفع انسداد از مسیرهای ارتباطی،باز کردن راه‌های ارمنستان به ایران از مسیر جمهوری آذربایجان و امکان دسترسی به آستارا و بیله سوار و همچنین امکان دسترسی ارمنستان به جلفا در ایران از مسیر نخجوان را هم شامل می‌شود. اگر ترکیه بخواهد از مسیر زنگزور استفاده کند،باید از راه ارمنستان به دریای سیاه از مسیر شمال ترکیه نیز رفع انسداد کند. رفع انسداد از مسیرهای مواصلاتی از جمله باز شدن زنگزور یک اقدام فوری و سهل الوصول نیست و مستلزم مذاکرات طولانی و سخت میان کشورهای ارمنستان، آذربایجان و ترکیه است. به دلیل سختی مذاکرات برای رفع انسداد از مسیرهای ارتباطی و اختلاف نظر جدی میان بازیگران ذینفع، جمهوری‌های آذربایجان و ارمنستان این موضوع را از دستور کار مذاکرات صلح خارج کرده و به آینده موکول کرده اند. لذا به نتیجه رسیدن مذاکرات برای بازگشایی این گذرگاه، احتمال ترکیه می‌خواهد امکانپذیر نیست و در مقطع فعلی که ترکیه وارد باتلاق سوریه شده، قدرت مانور خود در نقاط دیگر جهان از جمله قفقاز را از دست داده است. ۳. در این مقطع مزاحمتی که ترکیه می‌تواند برای کشورهای حوزه قفقاز ایجاد کند این استت که توان نظامی تکفیری‌های مستقر در سوریه را با استفاده قبیل از کشورهای تکفیری و بخصوص آذربایجان، تقویت کند. ترکیه در سال‌های قبل نیز پس از ظهور داعش و القاعده با توجه به نفوذ مبلغین خود در جمهوری آذربایجان بیش از یک هزار نفر از جوانان اهل سنتت این کشور را قرب داد و استخدام کرده، داغستان روسیه آموزش داد و سپس از مسیر کشور خود به سوریه و برای پیوستن به داعش اعزام کرد. در جنگ دوم قریاغ نیز ۲۰۲۰، ترکیه بخشی از تکفیری‌ها را برای حمایت از جمهوری آذربایجان به جنگ با ارمنستان فرستاد که البته با هشدار ایران و توجه جمهوری آذربایجان به این ترندف آنکارا، تکفیری‌ها از حوالی مرزهای ایران دور شدند. ممکن است در این مقطع نیز ترکیه برای حمایت تحریرالاشام در منطقه قفقاز جنوبی فعال شود.البته این اقدام ترکیه با واکنش شدید آذربایجان و بقعه کشورهای قفقاز مواجه خواهد شد. نکته آخر اینکه اگرچه ترکیه برنامه‌ای بلندمدت در عرصه سیاست خارجی ندارد و عموماً به سیاست‌های مقطعی دلبسته است اما لزوم استت تحولات این کشور در قفقاز جنوبی به دقت رصد شده و طی بازیابی با کشورهای این حوزه بخصوص جمهوری آذربایجان،از استقرار امنیت و ثبات در قفقاز جنوبی حمایت شود.

دیپلماتیک

اعتراض ایران به حملات علیه یمن

سخت‌گویی وزارت امور خارجه حملات هوایی آمریکا و انگلیس به زیرساخت‌های استان صعده در شمال یمن را به شدت محکوم کرد. «اسماعیل بقالی» در واکنش به حملات آمریکا، انگلیس و رژیم صهیونیستی به یمن، تداوم و تکرار آن را نقض آشکار حاکمیت ملی و تمامیت سرزمینی یمن و مغایر با اصول و موازین حقوق بین‌الملل و منشور ملل متحد دانست و هندار داد که این اقدامات تجاوزکارانه موجب گسترش ناامنی و بی‌ثباتی بیشتر در منطقه غرب آسیا خواهد شد.

سخت‌گویی وزارت امور خارجه با اشاره به ادامه نسل‌کشی و کشتار مردم مظلوم فلسطین، استمرار حمایت تسلیحاتی و سیاسی آمریکا و انگلیس از رژیم صهیونیستی – که مشارکت مستقیم آنها در ارتکاب جنایات شنیع بین‌المللی علیه مردم غزه محسوب می‌شود– را به شدت محکوم کرد و با تمجید از موضع شرفمندانه مردم یمن و دیگر ملت‌های آزاده در همبستگی و حمایت از مردم فلسطین، خواستار تحرک جدی‌تر جامعه جهانی و کشورهای اسلامی به‌ویژه در سطح سازمان همکاری اسلامی برای توقف نسل‌کشی در فلسطین اشغالی و کمک به مردم آواره غزه شد. رسانه‌های یمن بامداد یکشنبه از بمباران استان صعده یمن در سه نوبت توسط جنگنده‌های آمریکا و انگلیس در سه نوبت خبر دادند. شبکه‌یک المسیره یمن به جزئیات بیشتر این حملات و شعار تلفات احتمالی آن اشاره نکرده است. مناطق مختلف یمن و به ویژه استان الحدیده در ماه‌های گذشته آماج حملات تجاوزکارانه آمریکا و انگلیس قرار داشته است. این حملات با هدف تحم فشار قرار دادن دولت ملی یمن به منظور توقف محاصره دریایی اعمال شده بر رژیم صهیونیستی انجام می‌گیرد. آمریکا و انگلیس در ۲۱ دی ماه در پی قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل، حمله به مواضع انصارالله یمن را آغاز کردند.

محکومیت حمله تروریستی در پاکستان

سخت‌گویی وزارت امور خارجه ضمن ابراز همدردی و تسلیت به خانواده قربانیان و دولت و مردم پاکستان، بر ضرورت تقویت تلاش‌ها برای پیشگیری و مقابله با تروریسم تأکید کرد. اسماعیل بقالی سخنگوی وزارت امور خارجه حمله انتحاری به اتوبوس حامل نظامیان ارتش پاکستان در حومه شهر تربت پاکستان را به شدت محکوم کرد. بقالی ضمن ابراز همدردی و تسلیت به خانواده قربانیان و دولت و مردم پاکستان، بر ضرورت تقویت تلاش‌ها برای پیشگیری و مقابله با تروریسم تأکید کرد. به گزارش شبکه‌های خبری پاکستان، ساعاتی پیش بمبی در حومه شهر تربت منفجر شد و تعدادی کشته و زخمی بر جای گذاشت. به گفته پلیس پاکستان، وضعیت تعدادی از زخمی‌ها بحرانی است و امکان افزایش شمار تلفات وجود دارد.

پلیس پاکستان این اقدام را تروریستی دانست و گفت: در جریان این انفجار چهار نفر کشته و ۳۵ نفر زخمی شدند. تاکنون هیچ گروهی مسوولیت انفجار در تربت پاکستان را برعهده نگرفته است، در عین حال گروه‌های تروریستی تجزیه طلب بلوچ در گذشته مسوولیت بسیاری از عملیات‌های انتحاری و بمب‌گذاری در ایالت بلوچستان را برعهده گرفته‌اند.

نکته

وفاق نقطه قوت سیاست خارجی ایران

مشاور سیاسی رئیس جمهور در حساب کاربری خود در شبکه ایکس نوشت: اجماع قابل توجهی برای ایجاد برخی گشایش‌ها در سیاست خارجی وجود دارد. «بهدی سنایی» مشاور سیاسی رئیس جمهور در حساب کاربری خود در شبکه ایکس نوشت: در ارتباط با پرسش‌ها و نقدها درباره سیاست وفاق، قابل ذکر است که رویکرد رفتی سیاست در حوزه سیاست داخلی وفاق است. پژوهشگران از انتقادها مطلع است اما عمیقاً به این گفتمان به عنوان راه عبور از مشکلات باور دارد. می‌گوید مثل هسر پدیده اجتماعی در عمل کاستی‌هایی دارد و باید برطرف شود. سننایی در ادامه نوشت: وفاق می‌تواند مبنای حرکت و فرقی مناسب برای حل مشکلات کشور در سیاست خارجی نیز باشد. اجماع قابل توجهی برای ایجاد برخی گشایش‌ها در سیاست خارجی وجود دارد. برای گرفتار نشدن کشور در دام عدم توسعه، پیش گرفتن راه تعامل گسترده با جهان و «موازنه فعال» در سیاست خارجی ضروری است.

«جیسون کاستیلو» استاد دانشگاه

تگراس در مطلبی به بررسی سیاست دولت آینده ترامپ می پردازد و معتقد است که تعدد نگاه‌ها مختلف در افرادی که او در دولت دوم خود به کار خواهد گرفت تحلیل سیاست خارجی او را سخت خواهد کرد.

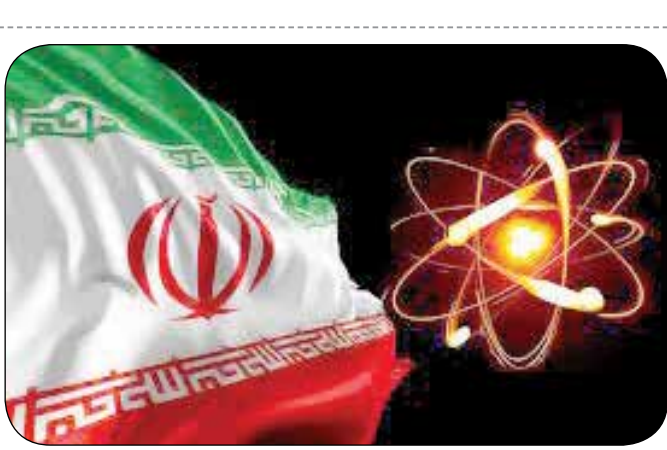
«جیسون کاستیلو» استاد دانشگاه

تگراس در مطلبی به بررسی نگاه احتمالی دونالد ترامپ رئیس جمهور منتخب آمریکا در دولت آتی این کشور پرداخته است. در این مطلب که در اندیکشه «زند» منتشر شده آمده است: بسیاری درباره دونالد ترامپ رئیس جمهور منتخب آمریکا گفته می‌شود او یک آدم انزواطلب است. منتقدان معتقدند که ترامپ استراژی دیرینه آمریکا در تعامل عمیق را که خواستار ارتقا و حمایت از نظم جهانی لیبرال با قدرت اقتصادی و نظامی ایالات متحده است دنبال نمی‌کند.

اما ترامپ انزوا طلب نیست بلکه درباره تاثیر افرادی که در دولت دوم او حضور دارند و خواستار رویکرد محدودتر ایالات متحده به تحولات جهان هستند ا عراق می‌شود. البته حتما گروه‌های بخصوص در درون حزب جمهوری‌خواه وجود خواهند داشت که خواستار کاهش رویکرد نظامی آمریکا در قبال اروپا و خاورمیانه هستند اما برای متقاعد کردن دولت برای اتخاذ چنین پیشنهادهایی با یک نبرد دشوار روبرو خواهند بود. ترامپ در دوره اول ریاست جمهوری خود به دور از انزواطلبی بود، در حالی‌که در مومنتنا برخی از عناصر لیبرال دولت‌های قبلی را کنار گذاشت، اما نقش ایالات متحده را در امور امنیتی در سراسر جهان به میزان زیادی کاهش نداد. او رقابت با چین را چه در حوزه اقتصادی و چه در حوزه نظامی پذیرفت و همچنین سیاست فشار حداکثری در مورد ایران را دنبال کرد و توافق را به مدت برخی محدود کردن برنامه هسته‌ای تهران طراحی شده بود کنار گذاشت. ترامپ همچنین هزینه وفعالیت‌های نظامی در اروپا را برای اطمینان بخشی به اروپا و آرام کردن متحدان نگران آمریکا افزایش داد.

به طور گسترده‌تر، بسیاری از درون حزب جمهوری‌خواه همچنان به استراژی تعامل عمیق متعهد هستند، آن‌ها می‌خواهند ایالات متحده تأمین‌کننده امنیت در هر یک از مناطق اصلی آسیای شرقی، اروپا، و خاورمیانه باقی بماند. نامزدهای بالقوه برای پست‌های کلیدی سیاست خارجی در دولت دوم ترامپ شامل تندرهایی هستند که از دخالت نظامی ایالات متحده در این مناطق نیز حمایت می‌کنند.

با این حال، ترامپ با برخی فشارهای متقابل برای تغییر رویکرد از جمله از درون حزب جمهوری خواه در دوره دوم ریاست جمهوری خود، مواجه است. برخی از محافظه کاران هستند که از یک استراژی جایگزین که خواهان خویشتن داری بیشتر

«رافائل کوهن» در **یادداشتی در نشریه فارن پالیسی می‌نویسد: دولت ترامپ دشواری‌های زیادی در خروج از منطقه‌ای خواهد داشت که هنوز تحت تأثیر پیامدهای ۷ اکتبر در حوز تغییر شکل است. در اوایل دسامبر ۲۰۲۳، من با یک مقام ارشد بازنشسته اطلاعاتی اسرائیلی در مورد حمله ۷ اکتبر حماس و معادلات به سرعت در حال تغییر در خاورمیانه مصاحبه کردم. او توضیح داد که ۷ اکتبر، «یک زلزله بود و کل منطقه برای مدتی طولانی با پس لرزه‌های آن در دست و پنجه نرم خواهد کرد.» به گزارش شبکه‌های خبری پاکستان، هرچند او پیش بینی نکرد که پس لرزه‌ها در کجا رخ خواهند داد، اما پیش**

عراقچی:

میدان برای دیپلماسی راهگشایی می‌کند

سید عباس عراقچی در مراسم گرامیداشت پنجمین سالگرد شهادت سردار سلیمانی که با حضور سردار «علیرضا تنگسیری» فرمانده نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی برگزارشد، گفت: جریان مقاومت از بین رفتنی نیست چون یک مکتب و آرمان است.

وی افزود: جریان مقاومت وابسته به یک فرد و شخص نیست و از طریق گلوله و بمباران از بین نمی‌رود. رمز پیروزی ما صبر و مقاومت است. حرکت رو به جلو مقاومت ادامه پیدا خواهد کرد و مقاومت روز به روز شکوفاتر می‌شود.

وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران تصریح کرد: دیپلماسی مقاومت بخشی از مکتب مقاومت است. در کنار میدان، رمز پیروزی ما صبر و مقاومت است عراقچی تأکید کرد: سلاح اصلی مکتب مقاومت، خون شهادت است.

وی ادامه داد: مقاومت، مکتب خود است و وقتی فرماندهی خون خود را اهدا می‌کند، این جریان را بارور می‌کند. وزیر خارجه تصریح کرد: دشمنان

اندیشکده «رند» بررسی کرد

مساله سخت ایران در سیاست خارجی ترامپ

مه‌ار وجود دارد که ریشه در اصول واقع گرایانه، محافظه کارانه و مترقی دارد. به‌طور خلاصه، واقع‌گرایان استدلال می‌کنند که تعامل عمیق با افزایش بیش از حد ایالات متحده و توازن سایر کشورها در برابر آن، معکوس بوده است. محافظه‌کاران مخالف تعامل عمیق هستند زیرا فکر می‌کنند که حاکمیت آمریکا را واگذار می‌کند یا به اینکه نظامی‌گری آمریکا، آزادی‌های مدنی را تهدید می‌کند، مالیات‌ها را افزایش می‌دهد یا مسئولیت‌پذیری زیاد، کار دولت را بسیار سخت می‌کند.

مترقی‌ها معتقدند که تعامل عمیق، بی‌عدالتی را تداوم می‌بخشد و از ابزارهای نظامی برای مشکلاتی استفاده می‌کند که برای آنها راه حل‌های جایگزین وجود دارد. با نظر گرفتن جنگ‌های شکست‌خورده در عراق و افغانستان به‌عنوان نمونه آمریکا درگیری‌های گسترده، بازدارنده‌ها واقع‌گرا، محافظه‌کار و مترقی همگی دلایلی برای حمایت از اصلاح مسیر سیاست خارجی آمریکا دارند که با پیشنهاد درگیری نظامی کمتر کاخ سفید در خاورمیانه شروع می‌شود. اغلب بازدارنده‌ها همچنین خواستار عقب نشینی تدریجی ایالات متحده از اروپا هستند، اگرچه برخی از ترقی خواهان با توجه به تجاوزات اخیر روسیه نظر متفاوتی دارند. از نسوی دیگر به دلیل وجود تگانه‌های متعدد، رسیدن به اجماع در برخی موارد سخت می‌کند. این امر در استراژی ایالات متحده در قیائوس هند و اقیانوس آرام مشهودتر از سایر موارد بوده است. برخی از بازدارنده‌ها نگران خطر فراینده جنگ قدرت‌های بزرگ و همچنین سیاست‌های باعث افزایش رقابت آمریکا و چین و ایجاد مایع همکاری‌های میان دو کشور در چالش‌های جهانی مانند تغییرات آب و هوایی می‌شود، هستند. اما بسیاری

به گزارش ایرنا، چنین استدلال‌هایی احتمالاً با علایق خود ترامپ در قبال ایستادگی و پیشبرد یک معامله سخت، طنین‌انندار خواهد شد. با این حال، تمایلات متقابل ترامپ برای مطالبه بیشتر از متحدانمان و نگرانی او در مورد منحرف کردن منابع از مشکلات داخلی، فضایی را برای کسانی ایجاد می‌کند که از تغییرات استراتژیک حمایت می‌کنند. آنها احتمالاً بهترین چشم انداز را برای تأثیرگذاری بر استراتژی ایالات متحده در خاورمیانه و اروپا خواهند داشت، جایی که می‌توانند با صدایی متحده و موافق خویشتن داری آمریکا در مسائل بین‌المللی نگاه خود را به کرسی بنشانند.

فارن پالیسی بررسی کرد

شوک درمانی ایران هسته‌ای

می‌رسند یا خیر؟ به هر حال، دونالد ترامپ، رئیس جمهور منتخب ایالات متحده، وعده داده که به سرعت «جنگ‌ها را از بین ببرد.» حتی قبل از اینکه ترامپ شروع به کار کند، مقامات ارشد دفاعی آینده تمایل خود را برای جهت گیری مجدد ایالات متحده به سمت هند و اقیانوسیه نشان داده‌اند. اما در عمل، خروج از خاورمیانه ممکن است دشوارتر از آنچه آنها پیش بینی می‌کنند، باشد. با ورود منطقه به سال ۲۰۲۵، تقریباً مسلم است که پس لرزه‌ها ادامه خواهند داشت و منافع ایالات متحده را برای مدتی تهدید خواهند نمود. اولین پس لرزه احتمالاً در حال حاضر در یمن در حال انجام است. بیش از یک سال است که حوثی‌ها، علیرغم تلاش‌های ائتلافی به رهبری ایالات متحده برای جلوگیری از حملات، کشتی‌های بین‌المللی را در دریای سرخ هدف قرار داده اند. با این حال، در طی چند هفته گذشته، حوثی‌ها هدف قرار دادن اسرائیل را تشدید کرده و بیش از ۲۰۰ موشک و ۱۷۰ پهپاد به سمت اسرائیل شلیک کرده‌اند. در حالی که اسرائیل و ایالات متحده بیشتر این حملات را خنثی کرده‌اند، اما افزایش تعداد آنها فشار بر دولت اسرائیل را

این ارتباط خاطر نشان کرد: آنچه که در چند ماه گذشته برای منطقه و مقاومت و ایران گذشت، یک تی‌راو مجدد هماهنگی کامل میدان و دیپلماسی بود. وزارت امور خارجه همواره در میدان بوده و چه در یمن، عراق و یوسنی شهادی زیادی هم تقدیم کرده است. وی همچنین در سوزن بین سخنان تاکید کرد: شهید سلیمانی، مکتب مقاومت را تبدیل به محور مقاومت کرد.

دوشنبه ۱۷ تی ۱۴۰۳ - ۵ رجب ۱۴۴۶ - ۶ ژانویه ۲۰۲۵ - سال بیست و چهارم - شماره ۶۴۴۶

ت‌رور بیسم

مسئولیت حقوقی اسرائیل در ترور هنیه

محمد کلبانی طالقانی مقدم در یادداشتی برای دیپلماسی ایرانی می‌نویسد: در ابتدا بسیار مقتضی است تا به این نکته توجه شود که نگاشته حاضر با تمرکز بر آثار حقوقی بیانیه‌های رسمی و نیز اتخاذ مواضع مسئولین و نیز اقدامات یک بازیگر فعال، وفق موازین حقوق بین‌الملل و صرف نظر از توصیف‌های سیاسی، تدوین شده و صرفاً نیز بر موضوع آثار حقوقی و مسئولیت بین‌المللی این بازیگر تمرکز داشته و در تمامی متن، وارد جنبه‌های غیر حقوقی نمی‌شود. این مهم از آن جهت برای مخاطب مقتضی برای یادآوری است تا با آگاهی به متن حاضر نظر کند و ایضاً با این روش از هرگونه خلط مباحث و مفاهیم احتمالی احتراز شود. رژیم صهیونیستی (اسرائیل) بازیگر و موجودیتی است که هم اکنون به عنوان عضو سازمان ملل متحد محسوب می‌شود و صرف نظر از ماهیت آن و نیز این مهم که هم اکنون به عنوان یک اشغالگر وفق اسناد بین‌المللی سازمان ملل متحد شناخته می‌شود، وانگهی در منطقه خاورمیانه و عرصه بین‌الملل به اقداماتی دست زده و می‌زند که ماهیت و آثار آن‌ها از منظر حقوق بین‌الملل می‌تواند مورد بررسی و دقت واقع شود.

یکی از مهم‌ترین اقدامات این رژیم، ترورر یک فرد خارجی در خاک کشور دیگر است؛ یعنی ترور اسماعیل عبدالسلام همنیه، رئیس دفتر سیاسی جنبش حماس که در تاریخ ۳۱ ژانویه ۲۰۲۴ برابر با ۱۰ مرداد ۱۴۰۳ و در خلال سفر نامبرده به کشورمان، ایران و پس از دعوت رسمی برای شرکت وی در مراسم رسمی تحلیف چهاردهمین رئیس جمهوری جمهوری اسلامی ایران و به عبارت دیگر ترور مقام رسمی یک جنبش در خاک کشور و دولت دیگر یعنی در خاک کشورمان ایران است؛ این نگاشته به آثار حقوقی آن از منظر حقوق مسئولیت بین‌المللی مورد مطالعه و نظر قرار خواهد گرفت.

ماهیت حماس:

در مقدمه و قبل از ورود به بحث پیرامون ماهیت جنبش حماس، می‌توان گفت که: گذشته از ادعاهایی که عمدتاً جنبه حقوقی ندارد، اما می‌توان گفت که تا تاریخ شهادت متحده برای درگیری عمیق در اقیانوس هند و اقیانوس آرام باشد که ترامپ، گرایش بزرگ استراتژیک رئیس جمهور منتخب در هم آمیخته است. «اول آمریکا» ممکن است به این معنا باشد که ترامپ

منافع ایالات متحده را بر منافع دیگران مقدم خواهد داشت، اما این لزوماً به این معنا نیست که او دائماً از بوختن داری استقبال خواهد کرد. او بالا به فشار از دو سمت برای دخالت بیشتر در دفاع از اسرائیل، افزایش حمایت از اوکراین به طوری که بتواند در مذاکرات با روسیه دست برتر را به دست آورد و افزایش فشار برای مه‌ار چین، مواجه خواهد شد.

ت‌رور شهید هنیه و اسرائیل

همان‌طور که پیشتر تبیین شد، دولت جمهوری اسلامی ایران برای یک امر مرسوم و آن هم تحلیف رئیس جمهوری منتخب، از مقامات مسئولین دولت‌ها برای حضور، دعوت رسمی به عمل آورد که یکی از این افراد، شهید اسماعیل هنیه بود. فردی که نه به عنوان یک مجرم و یا حتی متهم تحت تعقیب مورد شناسایی مراجع بین‌الملل نبود، وانگهی پس از حضور وی در ایران به عنوان یکی از اعضای ملل متحد و عضو منشور این سازمان، در حمله ای مورخ ۰۳ مرداد ۱۴۰۳ و فر‌ادی مراسم تحلیف، به شهادت رسید. صرف نظر از قطعیت مقامات کشورمان در مسئول دانستن اسرائیل، اما، زمانه زنی‌هایی در این باره بوجود آمد که وضعیت و از لحاظ حقوقی شکننده می‌کرد؛ اما واقعه ای پیش آمد که ائتقانی را برای نتیجه گیری حقوقی حاصل کرد و با افکار صریح یکی از مقامات رژیم صهیونیستی یعنی یزیرائیل کاتز، وزیر امور نظامی رژیم صهیونیستی (اسرائیل) در تاریخ ۲۴ اوت ۲۰۲۴، هرگونه گمانه زنی مخالف را بی اثر کرد. اما به واقع این افراد در نه نهایت انجام این ترور، چه اثر یا آثار حقوقی دارد، امری است که این نگاشته به آن می‌پردازد.

اقدام اسرائیل و نقض قواعد حقوق بین‌الملل

مس‌اده ۱ تا ۳ طرح کمیسیون حقوق بین‌الملل پیرامون مسئولیت بین‌المللی دولت در سال ۲۰۰۱، هر فعل متخلفانه دولت که اولاً قابل انتساب به آن باشد و ثانیاً نقض تعهد بین‌المللی آن باشد را از موجدیات تحقق مسئولیت بین‌المللی دانسته است. از طرف دیگر ماده ۱۱ این‌ طرح، رفتاری که دولت آن را تأیید کرده و آن را همچون رفتار خویش تلقی می‌کند، نیز از موجدیات تحقق مسئولیت بین‌المللی دولت دانسته و آثاری را بر آن مرتب کرده است. ماده ۱۲ و ۱۳ از طرح نیز وصف بین‌المللی بودن و نیز لزماً الاجراً بودن تعهد را برای تحقق مسئولیت بین‌المللی یادآوری می‌کند. در تعقیب ماده ۱۱ طرح مذکور، چنانچه یک مقام رسمی اقدامی را تأیید یا آن اقدام را عمل دولت تلقی کند، محقق مسئولیت است. از این رو و با اقرار صریح یک مقام رسمی و آن هم مقام رسمی مرتبط با اقدام متخلفانه در رژیم اسرائیل و از آن بالاتر، تهدید به شدت عمل بیشتر و حتی علیه یمنی‌ها، جای هیچ‌گونه شبهه ای برای تلقی این ترور به عنوان اقدام اسرائیل باقی نمی‌گذارد؛ اما در این بین باید یکده که اقدام به ترور توسط اسرائیل، متخلفانه نیز محسوب می‌شود یا خیر.

جنبه‌هایی که ترور شهید هنیه می‌تواند از منظر بین‌المللی داشته باشد فراوان است، اما آنچه مقصود این نگاشته است، از اصل کلی حقوق بین‌الملل تبعیت می‌کند که به شرح ذیل است.

ترور یک خارجی در کشور دیگر به مثابه نقض اصل لزوم احترام به تمامیت ارضی دولت‌ها

یکی از اصول و قواعد مبنایی حقوق بین‌الملل که از منطبق برابری دولت‌ها سرچشمه می‌گیرد، اصل لزوم احترام به تمامیت ارضی دولت‌ها توسط اعضای سامان ملل متحد و کلیه بازیگران نظام بین‌الملل است. این اصل در بند ۴ ماده ۲ منشور ملل متحد تبیین شده و در قضایای متعددی از جمله قضیه نیکاراگوا، توسط دیوان بین‌المللی دادگستری مورد بازشناسایی قرار گرفته و به عنوان قاعده ای در نظام حقوق بین‌الملل عرفی نیز شناخته شده است و در لزوم الاجرا بودن آن شکی نیست. اقدام به ترور یکی از مسئولین خارجی که به دعوت رسمی دولت میزبان به قلمرو دولت میزبان (یک دولت خارجی دیگر) وارد شده، توسط نظامیان یا با ادوات نظامی، از مصادیق بارز نقض تعهد مزبور به شمار می‌رود. برخی دکترین وجود دارد که امر لزوم احترام به حاکمیت دولت‌ها را از اصل اخیر مورد اشاره، جدا دانسته‌اند، امری که جدا از شدت یا ضعف استدلال‌ها در بیانگشایی این اصل با حسدا بودن آن‌ها، به هر ترتیب امر احترام به حاکمیت دولت‌ها، اگر امری جدای از اصل احترام به تمامیت ارضی دولت‌ها نداشته باشند، در دامنه این اصل می‌گنجد؛ چراکه این حاکمیت دولت‌هاست که در سوزن بین شناخته شده یک کشور اعمال شده و در تحقق دولت مزبورین اعمال حاکمیت بر سرزمین و حفظ و حراست از مرزهای آن و نیز تحقق استقلال سیاسی یک دولت، نقشی اساسی دارد.